

هنرمندان تجسمی از یک ضرورت، بعد از بیست سال برگزاری جشنواره فرهنگی هنری امام رضا^(ع) می گویند

جای خالی موزه دائمی هنرهای رضوی در مشهد

الهام ظریفیان

این روزها در دنیا موزه های تخصصی، به ویژه بانگاه اقتصادی روبه افزایش اند. اما اینجا در مشهد، شهری که با نام امام رضا^(ع)، شناخته می شود، موزه ای برای معرفی آثار هنری تجسمی ای که هنرمندان سراسر کشور با عشق به امام رضا^(ع) تولید کرده اند، نداریم. حدود بیست سال از اولین دوره برگزاری جشنواره بین المللی فرهنگی هنری امام رضا^(ع) می‌گذرد؛ جشنواره ای که هر سال در ایام دهه کرامت از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در رشته های مختلف هنری برگزار می‌شود و از همان ابتدا نیز هنرهای تجسمی از بخش های اصلی آن بوده است. دست‌کم در بیست سال گذشته، آثار هنری منتخبی با موضوع امام رضا^(ع) در سطح ملی تولید شده‌اند. اما اکنون این آثار چه سرنوشتی پیدا کرده‌اند. کجا هستند، در چه شرایطی قرار دارند و برای دیدن این آثار به کجا می‌توان مراجعه کرد؟ شاید بهتر باشد این سؤالات را به صورت کلی‌تری مطرح کنیم، سؤالی که اکنون برای بسیاری از هنرمندان تجسمی در سراسر کشور نیز مطرح است؛ اینکه چرا در مشهد موزه هنرهای تجسمی رضوی وجود ندارد؟ ما در گزارش پیش‌رو به سراغ سه هنرمند شناخته شده مشهدی رفتیم و از آن‌ها در باره ضرورت ایجاد موزه هنرهای تجسمی در مشهد پرسیدیم.

- مستولان فقط نوک پایشان را بینند

حسین رزاقی نگارگر مشهدی است که تاکنون جوایز مختلفی را در مسابقات نگارگری کشور به دست آورده است. او که از شاگردان استاد محمود فرشچیان است، براین باور است که جشنواره هنرهای تجسمی امام رضا^(ع) در این مدت باید آثار ارزشمندی را که با موضوع امام رضا^(ع) خلق شده‌اند، از هنرمندان خریداری می‌کرد. او می‌گوید، بعد می‌دانم آثاری با هدف راه‌اندازی موزه دائمی خریداری شده باشند، با اینکه این مسئله برای تأسیس موزه یک ضرورت دارد. او با انتقاد از بی‌مهری مسئولان به هنرمندان می‌گوید: مسئولان باید هنرمندان درجه یک رشته های تجسمی را که آثاری برای امام ضا^(ع) تولید کرده‌اند، شناسایی کنند. هنرمندان بسیاری چون من درباره زندگی امام رضا^(ع) آثار هنری تولید کرده‌اند. اما هیچ مسئولی تاکنون پیگیری این آثار و هو حال هنرمندانش نبوده است.

او ادامه می‌دهد: از اولین دوره جشنواره امام رضا^(ع) بیست سال گذشته است. در این مدت می‌توانستند آثار خوب را جمع‌آوری و دست‌کم کتاب آن را چاپ

کنند. بسیاری از این آثار در این سال‌ها در گوشه انباری‌ها خاک می‌خورند و در معرض نابودی قرار دارند. هنر ارزش و رسالتی دارد و فرهنگ و شخصیت یک جامعه را می‌سازد ولی برخی مسئولان فقط نوک پایشان را می‌بینند و یک قدم جلوترشان رانمی‌بینند. یک هنرمند عمر گران بهایش را می‌گذارد و عاشقانه کار می‌کند، ولی متأسفانه کارش دیده نمی‌شود. این هنرمند می‌داند که درجه یک هنری است، تأکید می‌کند: هنرهای تجسمی غذای روح آدمی‌اند و موجب انبساط خاطر در مخاطب می‌شوند. در شرایط کنونی جامعه که به دلیل مشکلات فراوان افسردگی و پریشانی افزایش یافته است، با هنری می‌توانیم شادی و زیبایی را به افراد هدیه کنیم. خیلی از جوان‌هایی که نمی‌دانند چه کار کنند، اگر به سمت هنر بیایند، ذوق و استعداد و خلاقیتشان شکوفا می‌شود و با هنرهای رضوی، امام رضا^(ع) را بیشتر درک می‌کنند. علم، روان‌شناسی امروزی، گوید به‌یادآدن به هنر، یک جامعه را ترقی می‌دهد و آن را در سطح جهانی نشان می‌دهد.

همان‌طور که موزه‌های دنیا به آثار هنری گذشته‌ما افتخار می‌کنند، ولی امروز ما چه کرده‌ایم؟ مسئولان کارشناسی شوند. او تأکید می‌کند: وجود یک نمایشگاه دائمی از هنرهای تجسمی مرتبط با امام رضا^(ع) می‌تواند یک راه مؤثر در افزایش مدت حضور زائر در مشهد باشد.

به نظر رزاقی، برای ایجاد موزه دائمی هنرهای تجسمی امام رضا^(ع) باید آثار توسط تیم‌های متخصص، کارشناسی شوند. او تأکید می‌کند: وجود یک نمایشگاه دائمی از هنرهای تجسمی مرتبط با امام رضا^(ع) می‌تواند یک راه مؤثر در افزایش مدت حضور زائر در مشهد باشد.

چنین موزه‌ای طرف‌داران خودش را دارد و وقتی زائری که برای زیارت به مشهد می‌آید، علاقه‌مند می‌شود که به دیدن آثار هنری مرتبط با امام رضا^(ع) هم برود، چه بستری بهتر از جشنواره هنری امام رضا^(ع) که بیست سال است برگزاری می‌شود و هر ساله هنرمندان متعددی آثاری در همین موضوع برای آن ارسال می‌کنند؟

- موزه هنرهای

تجسمی رضوی و رونق اقتصاد هنر محمدعلی فراستی، هنرمند خوش‌نویس مشهدی، هم نظر مشابهی دارد. او که اکنون ریاست انجمن خوش‌نویسان مشهد را برعهده دارد، می‌گوید: برگزاری جشنواره‌ها برای ایجاد انگیزه و شناسایی هنرمندان مسیر خوبی است. اما اینکه بعدش چه می‌شود، مهم‌تر است. اگر پارکی ایجاد کنیم و تعدادی درخت در آن بکاریم، ولی در ادامه از آن نگهداری نکنیم، درختان بالاخره خشک می‌شوند؛ بنابراین نگهداری فضای سبز مهم‌تر از کاشت آن است. اگر مدیران به فکر آینده جوانان این کشورند، باید بسترهایی فراهم کنند که آثار هنرضوی برای آیندگان حفظ شوند، همان‌طور که ما اکنون از آثار هنری قدما در موزه‌ها بهره می‌بریم. وی ادامه می‌دهد: در کلان‌شهر مذهبی بزرگی چون مشهد ایجاد یک موزه از هنرهای امام رضایی که توسط هنرمندان معاصر ایجاد شده‌اند، یک ضرورت انکارناپذیر است و می‌تواند به رونق بازار اقتصاد هنر در این شهر هم کمک کند و باعث شود جوانان با انگیزه

بیشتری به هنرهای تجسمی روی بیاورند؛ همچنین تأسیس این موزه در گسترش و ارتقای هنرهای رضوی در مشهد هم تأثیرگذار است. فراستی می‌افزاید: بعد از بیست سال شاید دیرهم‌شده باشد، ولی ماهی را هر وقت از آب بگیرید، تازه است. دولت باید برای گسترش کارهای هنری امام رضایی در مشهد یارانه بدهد. نمی‌شود که فقط به ارشاد یا شهرداری یا انجمن خوش‌نویسان امیدوار باشیم. در مجلس نیز باید قوانین حمایتی مرتبط تصویب شوند تا فضایی ایجاد شود که آثار امام رضایی هنرمندان

معاصر در کلان‌شهر مذهبی مشهد -که زائران از همه‌جا به سوی آن می‌آیند- به نمایش گذاشته شود.

این هنرمند با بیان اینکه اکنون فقط می‌توانیم به هنر قدمای خودمان ببالیم، می‌گوید: از قدما آثار هنری بسیار نفیسی داریم. ولی نمی‌شود فقط به آن‌ها تکیه کرد. هنرمندان معاصر زیادی در این خصوص آثاری تولید کرده‌اند. باید از آن‌ها حمایت شود که هنرمندان انگیزه پیدا کنند و

جریان هنری در این باره ادامه‌یابد. لازمه همه این‌ها این است که مسئولان با هنرمندان هنرهای تجسمی همدل شوند، ولی متأسفانه تاکنون پشتوانه خوبی برای هنرمندان نبوده‌اند.

- هر اثر هنری برگزیده‌ای، موزه‌ای نیست

اما رضا مهدوی، هنرمند نقاشی و هنرهای سنتی، براین باور است که ایجاد چنین موزه‌ای ضرورتی ندارد، به این دلیل که سطح جشنواره تاکنون پایین بوده است. او می‌گوید: اگر جشنواره قوی‌تر بود، توجه داشت که از بهترین آثار آن موزه‌ای برگزار شود، ولی تاکنون افرادی قوی وارد این جشنواره نشده‌اند و سال به سال نیز کیفیت جشنواره بیشتر افت کرده است. این هنرمند بخشی از این مشکل را ناشی از بی‌توجهی مسئولان جشنواره به نظرات کارشناسی هنرمندان می‌داند و می‌گوید: من چند سال در شورای سیاست‌گذاری این جشنواره حضور داشتم ولی هر نظری که می‌دادیم کار خودشان را می‌کردند. به نظر

می‌رسید حضور ما تشریفاتی و برای این بود که مدیران بگویند کارگروهی تشکیل داده‌ایم؛ اما چندسالی است که همان اتاق فکر هم دیگر تشکیل نمی‌شود. او ادامه می‌دهد: سطح اغلب کارهایی که تاکنون در این جشنواره دیده‌ام، در حدی نبوده است که بگویم موزه‌ای هستند، بلکه صرفاً بیشتر آثار جشنواره‌ای بوده‌اند. کار موزه‌ای باید درجه یک باشد، یعنی از نظر مواد خام، تکنیک، محتوا و طراحی در سطح بالایی باشد و چند استاد درجه یک هنری تأیید کنند که ارزش موزه‌ای دارند. نمی‌توانیم کلی

صحبت کنیم و بگویم همه کارهایی که در جشنواره امام رضا^(ع) رتبه آورده‌اند، موزه‌ای هستند.

مهدوی که عضو کارگروه ارزشیابی آثار اهدایی به موزه آستان قدس رضوی نیز هست، می‌گوید: بعد از دو سال عضویت در این کارگروه، هنوز یک اثر ندیده‌ام که به نام نصب شده‌اند. سطح کیفی پایینی دارند. بحثمان اکنون نقد موزه آستان قدس نیست؛ چون این کارها اهدا شده‌اند و در گذشته ممیزی برای آثار اهدایی صورت نمی‌گرفته است؛ بنابراین کارهای ضعیفی به موزه راه پیدا کرده‌اند. صرف اینکه اثری به موزه راه پیدا کند، دلیل اهمیت آن نیست.

او می‌افزاید: اگر هدف این باشد که چون نام امام رضا^(ع) روی این جشنواره است، حتماً باید موزه‌ای به نام ایشان تأسیس شود. کار خوبی است، ولی به شرطی که این کار عالی انجام شود، نه ضعیف. اگر جشنواره‌ای استاندارد‌های لازم را داشته باشد، مسئولان آن در پایان هر دوره باید بهترین آثار رسیده و نه الزاماً آثاری را که مقام آورده‌اند خریداری و نگهداری کنند و زمانی‌که تعداد آن‌ها به حد درخور توجهی رسید، موزه‌ای ایجاد و آثار را به نمایش بگذارند

او ادامه می‌دهد: من اگر بخواهم اثری به یک موزه در خارج از ایران اهدا کنم، فهرستی از قوانین (دست‌کم شامل بیست مورد) دارند که شرایط پذیرش هدیه را مشخص می‌کنند؛ یعنی حتی به عنوان هدیه هر اثری را قبول نمی‌کنند. ولی در کشور ما ببینید چقدر موزه داریم و این موزه‌ها چه کیفیتی دارند. کیفیت خیلی مهم است. اینکه صرفاً کاری انجام شده باشد و مسئولی نیز در آخر بیاید و گزارش عملکرد خودش را بدهد، مهم نیست.

می‌کند. نمود شخصیت کاربزماتیک کلنل پسپان در این نمایش با تناسب موسیقی نوشته شده برای آن و تصانیف برجسته موسیقی عارف قزوینی، از همان دقایق آغازین، بیننده را با خود همراه می‌سازد. «از خون جوانان وطن لاله دمیده»، از شناخته‌شده‌ترین تصانیف تاریخ موسیقی، اثر عارف قزوینی، در دستگاه دشتی است. اجرای این تصنیف در نمایش «کلنل»، با تنظیم و ارکستراسیون جدید، به دلیل سازگاری با داستان، تأثیرگذاری میزان به میزان و دیالوگ به دیالوگ «کلنل» را دوچندان کرده بود. در این بین، اجرای شاخص محمد معتمدی، خواننده پراوازه و توانمند موسیقی ایرانی که اتفاقاً برای اولین بار توأم با خوانندگی، نقش آفرینی شخصیت عارف قزوینی را عهده دار شده بود، درک فضای داستان و هم‌ذات‌پنداری با این شخصیت برجسته تاریخ موسیقی را دوچندان کرده بود. آنچه بیش از همه موجب تعلق خاطر بیننده «کلنل» در ارتباط با بخش موسیقایی‌اش می‌شود، توسعه نماتیک و «بسط و گسترش» در نمایش برای ایجاد تنوع به ایده خاص داستان آن است. در این فرایند، ایده‌های مرکزی خاص در زمینه‌های مختلف به صورت تغییر یافته تکرار می‌شوند تا ذهن شنونده آگاهانه یا ناخودآگاه، تجسم‌های مختلف این ایده‌ها را مقایسه کند. نمایش «کلنل» دارای یک راوی اسطوره میهن پرست، سربلند و دلیر است، اما به این دلیل که پسپان نیز در نهایت با دسیسه‌های دیگران نتوانست به تحولات اجتماعی خود تداوم بخشد، غمی را در روایت موسیقایی اثر احساس می‌کنیم که این غم غمی از سراسرتصال نیست، بلکه غمی است با شکوه و سربلندی که در دل خود حماسه هم دارد. این اثر از این رو بیان حال دل کلنل محمدتقی‌خان پسپان و تماشاگرانی است که پس از یک سده، همچنان با او و برای میهن گریستند.

اخبار هنری مشهد

برگزیده جایزه «شهید منصوب» معرفی می‌شود

رضا میرزاده دبیر جایزه فرهنگی هنری شهیدمنصوباز معرفی منتخب پنجمین دوره این جایزه در روز پنجشنبه خبر داد. احمد منصوری نژاد،

دبیر جایزه فرهنگی هنری شهید منصوب، در گفت وگو با شهرآرا اظهار کرد: هنرمندمنتخب پنجمین دوره جایزه فرهنگی هنری شهید منصوب از میان شش هنرمند برگزیده هیئت انتخاب، فردا پنجشنبه در مراسمی در منزل شهید منصوب معرفی می‌شود. وی افزود: هیئت انتخاب پنجمین دوره این جایزه، شش نفر را برای دریافت جایزه شهید منصوب معرفی کرد که براین اساس محمود بازار، طراح گرافیک و تولیدکننده آثار گرافیکی متعدد در رابطه با بلایای ۱۴۰۱ و طوفان الاقصی، محمد جهان‌پا، کارگردان نمایش‌های «علیرضا» و «نوری در نیمروز» با موضوع زندگی و سیره شهید عاصمی و شهید شوشتری، نعمت‌ا... سرگلزایی، کارگردان مستند «مادر» درباره شهید سید محمدحامد مسکون، محمد حکم‌آبادی، نویسنده کتاب «عملیات احیا»، هاشم مسعودی و مجتبی‌احسانی، تهیه‌کنندگان گروه‌هنری شمشه و تولیدکنندگان آثار ویدئویی و تصویری متعدد در حوزه انقلاب و مقاومت و اکرم سادات میرتوانا، تصویرساز و خالق تصویرسازی پرده نقالی روایت زندگی و مبارزات حاج قاسم سلیمانی برای دریافت جایزه معرفی شدند. هفتی است جایزه فرهنگی هنری شهید منصوب برای بزرگداشت و تقدیر از مقام هنرمندان در حوزه ایثار و شهادت و انقلاب اسلامی، از سوی خانواده شهید منصوب در نظر گرفته شده است. در چهار دوره قبلی این جایزه نیز به ترتیب محمدمهدی خالقی، سعید محسن زاده، مریم قربان زاده و محمود شمس‌آبادی به عنوان برگزیدگان این جایزه معرفی شدند.

اختتامیه جشنواره سیمرغ در مشهد برگزار می‌شود

مراسم اختتامیه جشنواره «سیمرغ» هم‌زمان با سومین نشست تخصصی با موضوع عروسک‌ و شانه‌ماه فردا، پنجشنبه، از ساعت ۸ تا ۱۳ در فرهنگ سرای کودک و آینده برگزار می‌شود. در این نشست عادل بسزوده،

بهروز غریب‌پور،

علی پاکدست، مریم اقبالی، مهدی لطفی و فراد قائمی از هنرمندان و یزوهشگران مطرح کشور و استان حضور دارند.

چارسوق هنر

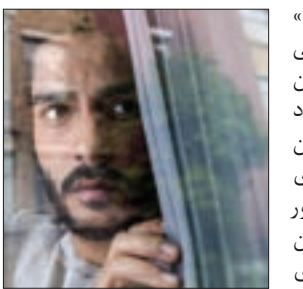
اسپانیایی‌ها به «لوپتو» جایزه دادند

انیمیشن بلند «لوپتو» به کارگردانی عباس عسکری از تولیدات مرکز انیمیشن سوره در سی و پنجمین دوره جشنواره خیرونای اسپانیا به نمایش درآمد و دیپلم افتخار این جشنواره را از آن خود کرد. امسال سی و پنجمین دوره این جشنواره از روز ۶ تا ۱۲ نوامبر

برابر با ۱۵ تا ۲۱ آبان امسال در شهر خیرونای اسپانیا برگزار شد. جشنواره خیرونا به استعداد‌های نوظهور در سراسر دنیا اختصاص دارد و شامل فیلم کوتاه، فیلم بلند، مستند، فیلم‌های کودک و نوجوان، انیمیشن، ویدئوکلپ و فیلم‌های تجربی است.

«شهرک» بهترین فیلم فستیوال «ویتره» فرانسه شد

فیلم سینمایی «شهرک» به نویسندگی و کارگردانی علی حضرتی در دومین حضور بین‌المللی خود توانست جایزه بهترین فیلم فستیوال فیلم‌های ایرانی «ویتره» در کشور فرانسه را از آن خود کند. این فیلم در رقابت با فیلم‌های «شای پروانه» به کارگردانی

محمد کارت، «امان» به کارگردانی آرش انیسی، «برندگان» به کارگردانی حسن ناظر و «خورشید آن ماه» به کارگردانی ستاره داستان، توانست جایزه بهترین فیلم را دریافت کند. در فیلم سینمایی «شهرک» که پیش از این توانسته بود جایزه ویژه هیئت داوران دهمین دوره جشنواره «تربپولی» لبنان را دریافت کند، ساعد سهیلی، کاظم سیاحی، مهتاب ثروتی، همایون ارشادی، رؤیا جاویدنیا، شاهرخ فروتنیان، مرتضی ضرابی و ساقی حاجی‌پور به ایفای نقش پرداخته‌اند.

سفر «گیج‌گاه» به رم

فیلم سینمایی «گیج‌گاه» به کارگردانی عادل تبریزی در نهمین حضور جهانی به جشنواره بین‌المللی کولوسئوم در رم راه پیدا کرد. به گزارش مهر، ۱۷۱۶ اثر از سراسر جهان و ۲۰۸ فیلم از ایران برای سومین دوره این رویداد ارسال شده که «گیج‌گاه»

به‌عنوان تنها نماینده سینمایی ایران، به این جشنواره راه یافت. «گیج‌گاه» به زودی با حضور بازیگران و عوامل در چهل و سومین جشنواره فیلم‌های ورزشی پالمو با نامزدی در سه رشته بهترین فیلم، بهترین کارگردانی و بهترین فیلم نامه به نمایش در خواهد آمد.